

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Дендрологія
Освітня програма	«Середня освіта (Природничі науки)»
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредитів, 90 годин
Вид підсумкового контролю	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Виговський Ігор Вікторович, кандидат с/г наук, доцент
CV викладача на сайті кафедри	https://pnmn.rshu.edu.ua/professor/vigovskiy-igor-viktorovich
E-mail викладача:	vugovskiy@mail.rv.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань про морфологічні, біологічні, екологічні та декоративні особливості деревних рослин, закономірності їх росту, розвитку та адаптації, а також про їх застосування в озелененні та ландшафтному дизайні. Дисципліна спрямована на розвиток практичних умінь із визначення, класифікації, оцінювання декоративних властивостей, догляду, розмноження та введення деревних видів у культуру, а також на формування здатності застосовувати знання у науково-дослідній та професійній діяльності.

Завдання:

формування умінь розпізнавати види деревних рослин у природних та культурних насадженнях на основі комплексу морфологічних ознак, зокрема за будовою листків, квіток, кори, пагонів, а також за формою крони та загальним виглядом (габітусом) рослини;

закріплення та поглиблення знань про біологічні та екологічні особливості основних видів дерев і чагарників, їх адаптаційні властивості та декоративні якості;

формування навичок оцінювання декоративних характеристик деревних рослин і визначення можливостей їх використання в озелененні міських та інших населених територій;

набуття вмінь здійснювати опис декоративних ознак дерев і чагарників, аналізувати їх морфологічні та естетичні властивості;

засвоєння основних правил гербаризації рослин, підготовки та оформлення гербарного матеріалу відповідно до наукових вимог.

Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні основи дендрології

Тема 1. Дендрологія: історія, суть та методи дослідження деревних рослин.

Історія становлення дендрології як науки, її сучасне значення та завдання. Основні методи дослідження деревних рослин, включаючи морфологічний, анатомо-біологічний, екологічний та систематичний підходи. Інтеграція теоретичних знань з польовими спостереженнями та лабораторними методами.

Тема 2. Філогенетична система деревних рослин та поняття виду.

Принципи філогенетичної систематики деревних рослин, основні таксономічні категорії та методи класифікації. Аналізуються поняття виду, підвиду та ареалу, їх роль у визначенні біологічного та екологічного різноманіття рослин. Наводяться приклади деревних видів України та їх поширення.

Тема 3. Життєві форми та життєвий цикл деревних рослин.

Життєві форми дерев та чагарників, закономірності росту та розвитку, особливості життєвих циклів, адапційні стратегії до умов середовища. Розглядаються морфологічні та анатомічні ознаки, що визначають пристосованість рослин до різних екологічних умов.

Тема 4. Основи екології деревних рослин та дендрофлора України.

Взаємозв'язки деревних рослин з абіотичними та біотичними факторами середовища, роль екологічних чинників у формуванні ростових та морфологічних особливостей. Аналізуються особливості дендрофлори України, її видовий склад, географічне поширення та адапційні характеристики.

Модуль 2. Декоративна дендрологія та садово-паркове застосування.

Тема 5. Основи декоративної цінності деревних рослин: життєві форми, розміри та морфологічні особливості.

Вивченню життєвих форм, розмірів дерев та чагарників як важливих складових декоративності. Будова листків, гілок, крони, а також особливості форми та габітусу, що впливають на естетичні властивості рослин.

Тема 6. Декоративні якості квіток, плодів та листя деревних рослин.

Морфологічні та фенологічні ознаки, що формують декоративність: забарвлення, розмір і форма листя, квіток та плодів. Значення тривалості вегетації, цвітіння та досягання плодів для декоративного використання рослин у садово-парковому будівництві.

Тема 7. Мистецтво зміни форми деревних рослин та вплив на декоративність.

Методи формування крони, обрізки, штучного контролю росту та інших прийомів декоративної дендрології. Принципи створення естетично привабливих форм та композицій у садово-парковому середовищі.

Тема 8. Асортимент деревних рослин для садово-паркового будівництва в Україні.

Основні групи деревних рослин, придатних для озеленення різних природних зон України (Лісостеп, Полісся, Степ). Видів з урахуванням їх декоративних якостей, екологічних потреб та здатності до адаптації в культурі.